

Asia: VN/14150/2021

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi tuesta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisille energiainvestoinneille vuosina 2022–2026

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vantaan Energia kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston luonnoksesta asetukseksi tuesta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisille energiainvestoinneille. On erittäin tärkeää, että elpyminen koronakriisistä nopeuttaa samalla myös vihreää siirtymää ja hiilineutraaliuden saavuttamista. Vantaan Energian oma kunnianhimoinen tavoite on saavuttaa hiilinegatiivisuus 2030 mennessä. Suunnitelma tavoitteen saavuttamiseksi nojaa vahvasti kiertotalouden vahvistamiseen, innovatiivisiin lämmönvarastointitapoihin sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyötykäyttöön.

Vantaan Energiasta tuki on kohdistettu oikeanlaisille hankkeille. Uusien energiateknologioiden käyttöönoton tukeminen on tarpeellista, sillä ensimmäisen kokeilun toteuttaja kantaa toisaalta erittäin suuren riskin ilman julkista tukea. Tällöin hanke saattaa jäädä toteutumatta. Toisaalta demonstraatiohankkeet ovat edellytys uusien teknologioiden kaupallistumiselle ja laajalle käyttöönotolle. Siksi julkinen tuki tällaisille hankkeille on perusteltua.

On myös tärkeää, että tukea voidaan myöntää kierrätykseen kelpaamattoman vaarallisen jätteen käsittelyyn sekä olemassa olevien laitoksien jätekaasujen talteenoton kehittämiseen. Molemmat ovat linjassa jätehierarkian osalta ja parantavat myös kiertotaloutta. Esimerkiksi vaarallisen jätteen osalta lämpökäsittely ja energian talteenotto mahdollistaa fossiilisista tuotantopolttoaineista luopumisen, sillä käsittelystä saatavaa edullista energiaa voidaan varastoida muun muassa erilaisiin energiavarastoihin ja korvata näin ollen talvella käytettävää maakaasua.

Muistiossa ja asetusluonnoksessa ei kuitenkaan esitetä tarkempaa määritelmää jätekaasuille. Jätekaasuksi tulisi laskea myös hiilidioksidi, sillä hiilidioksidin talteenotto jätevoimaloissa on tärkeä askel kohti hiilineutraalia jätteiden energiahyötykäyttöä.

Uuden vaarallisen jätteen käsittelyn kapasiteetin kasvattaminen on perusteltua, sillä nykyinen kapasiteetti ei tällä hetkellä riitä kotimaassa syntyvän vaarallisen jätteen käsittelyyn. Vaarallista jätettä viedään Suomesta ulkomaille noin 120 000 tonnia vuosittain. Myös vaaralliseksi jätteeksi laskettavan kyllästetyn puujätteen osalta tilanne on samanlainen: kyllästettyä puujätettä joudutaan viemään ulkomaille noin 40 000 tonnia vuosittain.

Vaarallisten jätteiden määräkehityksen nähdään kasvavan voimakkaasti tiukentuvan lainsäädännön seurauksena. Yhä useampi rekisteröity kemikaali luokitellaan vaaralliseksi ja toisaalta tällaisia aineita käytetään yhä enemmän mm. sähköistymisen seurauksena. Esimerkiksi Saksassa vaarallisen jätteen määrä on kasvanut voimakkaasti viimeisinä vuosina: vaarallisen rakennus- ja purkujätteen määrä kasvoi vuoden 2010 6,7 miljoonasta tonnista vuonna 2017 8,4 miljoonaan tonniin. Vastaavasti vaarallisen yhdyskuntajätteen määrä on kasvanut suuremmaksi kuin koskaan ollen 600 000 tonnia vuonna 2017.

Samanlaista kehitystä tapahtuu myös Suomessa. Esimerkiksi Uudenmaan ELY-keskuksen alueella syntyy 30 000–50 000 tonnia sellaista jätettä vuosittain, jota voidaan hyödyntää vaaralliselle jätteelle suunnitelluissa jätteenpolttolaitoksissa.

Jätekaasujen, hiilidioksidi mukaan lukien, talteenotto, varastointi ja hyötykäyttö tekevät jätteen käsittelystä entistä kestävämpää ja vauhdittavat Suomen vetytalouden kehitystä. Talteen otettua hiilidioksidia voidaan esimerkiksi yhdistää elektrolyysillä tuotettuun vetyyn synteettisten polttoaineiden valmistamiseksi. Näillä polttoaineilla voidaan korvata fossiilisten polttoaineiden käyttöä esimerkiksi lämmöntuotannossa ja raskaissa ajoneuvoissa.

Lisäksi kaasuista voidaan valmistaa myös pitkäkestoisempia hiilinieluja. Talteen otetusta hiilidioksidista on esimerkiksi mahdollista valmistaa vihreän vedyn avulla erilaisia polymeerejä, joita voidaan käyttää esimerkiksi muovituotteiden raaka-aineena. Prosesseista syntyvää hukkalämpöä voidaan myös hyödyntää lämmönvarastointiratkaisujen avulla esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden korvaamiseen kaukolämmön tuotannossa.

Vantaan Energia katsoo esitetyn tuen olevan erittäin hyödyllinen Suomen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Sen avulla voidaan vahvistaa vaarallisten jätteiden kierrätysketjua kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi jätevoimaloiden hiilidioksidin talteenotolla ja hyötykäytöllä voidaan edistää päästövähennyksiä ja kiertotaloutta. Talteen otetusta hiilidioksidista ja vedystä valmistetut polttoaineet taas korvaavat lämmityksessä ja liikenteessä käytettyjä fossiilisia polttoaineita. Kokonaisuudessaan tämä vauhdittaa Suomen vetytalouden käynnistymistä sekä toimivat suomalaisen teknologiateollisuuden ponnahduslautana kansainvälisille markkinoille.

Petteri Heliste
Vantaan Energia Oy